

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-49-02

Верховна Рада України

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин на своєму засіданні 6 травня 2020 року (Протокол №12) розглянув проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визнання депортованими громадян України, які у 1944-1951 роках були примусово переселені з території Польської Народної Республіки (реєстр.№ 2038 від 03.09.2019), поданий народними депутатами України: Рубльовим В.В., Ткаченком О.В., Стернійчук В.О., Саламахою О.І., Юрченком О.М., Констанкевич І.М., Гузем І.В., Батенком Т.І.

Законопроект має за мету відновлення соціальної справедливості шляхом визнання примусового переселення осіб українського походження у 1944-1951 рр. з місць їх постійного проживання на території Польської Народної Республіки депортацією та здійснення відшкодування моральних та матеріальних збитків, соціальних пільг для людей, що постраждали внаслідок депортації у 1944-1951 рр.

Зазначена мета досягається шляхом внесення змін до статей 1, 3, 4, 5, 7 Закону України «Про відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою», доповнення даного Закону новою статтею 7¹, а також доповнюється новими пунктами частина перша статті 14 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Головне науково-експертне управління у своєму висновку від 17.04.2020 висловлює низку зауважень та пропозицій до законопроекту. Зокрема у висновку привертається увага до термінологічних та редакційних недоліків законопроекту, зазначається, що реалізація його положень потребуватиме додаткових витрат із Державного бюджету України.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету у своєму висновку зазначає, що законопроект має вплив на показники бюджетів, збільшуючи витрати державного та місцевих бюджетів. У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2020 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2021 року, а після 15 липня 2020 року – не раніше 1 січня 2022 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів підтримує зазначений законопроект та вважає, що він може бути прийнятим за основу з урахуванням висловлених цим Комітетом зауважень.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку до даного законопроекту зазначило, що реалізація його положень у разі прийняття буде мати вплив на видаткову частину державного та місцевих бюджетів, однак відсутність вихідних параметрів для обрахунку та необхідних обґрунтувань розробника унеможливила проведення оцінки вартісної величини впливу положень законопроекту на показники бюджету.

Міністерство закордонних справ України підтримало доцільність прийняття зазначеного законопроекту, зважаючи на те, що після підписання 6 травня 1947 року між Урядом УРСР і Урядом Польської Республіки Протоколу до Угоди про евакуацію українського населення з території Польщі і польських громадян з території УРСР від 9 вересня 1944 року (у якому Сторони встановили факти повного виконання ними взаємних зобов'язань за Угодою та, як наслідок, підтвердили відсутність між ними, починаючи з дати підписання зазначеного Протоколу, будь-яких зобов'язань одна перед одною) подальші відносини між державою, яка є стороною Угоди, та її громадянами, які були переселені з іншої держави на виконання Угоди, мають регулюватися національним законодавством цієї держави.

Український інститут національної пам'яті загалом підтримує засудження примусового виселення народів, етнічних, етноконфесійних, соціальних або інших груп населення з місць їхнього постійного проживання з політичних, класових, національних або інших мотивів, яке здійснювалось до та після Другої світової війни та підтримує надання жертвам репресій, в тому числі і репресій у формі депортації, відповідних пільг, соціальних гарантій та інших виплат. Разом з тим, Український інститут національної пам'яті висловлює до законопроекту низку зауважень, зокрема щодо необхідності узгодження запропонованого у законопроекті терміну «депортація» із визначенням цього ж терміну, що міститься у Законі України «Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років».

Законопроект не підтримується: Міністерством культури України, Міністерством соціальної політики України, Міністерством фінансів України, Міністерством юстиції України, Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

У ході обговорення законопроекту було відзначено, що, на сьогоднішній день, правовий статус українців, які в першій половині минулого століття зазнали примусового переселення зі своїх історичних місць проживання, залишається законодавчо невизначеним, питання відшкодування шкоди, завданої внаслідок переселення – не врегульованим.

Примусове переселення українського населення відбувалось із застосуванням терору, репресій, повною заборонаю повернення на рідні землі, вилученням майна, безальтернативним закріпленням за новими місцями поселення, обмеженням політичних, соціальних, економічних і культурних прав. Тому для людей, які пережили ці жахіття, є принципово важливим, щоб ці події

отримали належну політичну і правову оцінку - як депортація за етнічною ознакою, а їх самих було визнано депортованими. Вирішення на рівні закону цих питань повинно відновити історичну справедливість стосовно зазначеної категорії осіб.

Враховуючи вищевикладене та зважаючи на суспільну значимість законопроекту, Комітет прийняв рішення: рекомендувати Верховній Раді України проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визнання депортованими громадян України, які у 1944-1951 роках були примусово переселені з території Польської Народної Республіки (реєстр. № 2038 від 03.09.2019), поданий народними депутатами України: Рубльовим В.В., Ткаченком О.В., Стернійчук В.О., Саламахою О.І., Юрченком О.М., Констанкевич І.М., Гузем І.В., Батенком Т.І., за результатами розгляду у першому читанні **прийняти за основу**.

Співдоповідачем з цього питання визначено Голову Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин Лубінця Д.В.

Відповідний проєкт Постанови Верховної Ради України додається.

Голова Комітету

Д.В. ЛУБІНЕЦЬ

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Лубінець Дмитро Валерійович
Сертифікат: 20B4E4ED0D30998C040000001C2D29001F546A00
Дійсний до: 02.11.2020 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-25/3-2020/45378 від 08.05.2020

70173